

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
ДРЖАВНА КОМИСИЈА
ЗА СПРЕЧУВАЊЕ НА КОРУПЦИЈАТА

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ

ЗА РАБОТАТА НА
ДРЖАВНАТА КОМИСИЈА ЗА СПРЕЧУВАЊЕ НА КОРУПЦИЈАТА
ВО 2012 ГОДИНА

Мај 2013 година

ВОВЕД	3
I. СТАТУС, НАДЛЕЖНОСТИ И БУЏЕТ НА ДКСК	6
I.1. СТАТУС.....	6
I.2. НАДЛЕЖНОСТ	7
I.3. БУЏЕТ НА ДКСК.....	8
II. СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА СПРЕЧУВАЊЕ НА КОРУПЦИЈАТА	10
II.1. ДРЖАВНА ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЈА И РЕПРЕСИЈА НА КОРУПЦИЈАТА И ДРЖАВНА ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЈА И НАМАЛУВАЊЕ НА ПОЈАВАТА НА СУДИР НА ИНТЕРЕСИ СО АКЦИОНЕН ПЛАН 2011 - 2015 ГОДИНА (ДП 2011-2015)	10
II.1.1. Активности на ДКСК во насока на остварување на ДП 2011-2015	10
II.1.2. Оценка за остварувањето на ДП 2011-2015.....	12
II.2. ПОСТАПУВАЊЕ ВО СПРЕЧУВАЊЕТО НА КОРУПЦИЈАТА.....	16
II.3. ПОКРЕНАТИ ИНИЦИЈАТИВИ	17
II.3.1. Иницијативи за поведување постапка за кривично гонење	17
II.3.2. Иницијативи за друг вид одговорност	23
II.4. СЛЕДЕЊЕ НА ИМОТНАТА СОСТОЈБА НА СЛУЖБЕНИТЕ ЛИЦА.....	25
III. СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА СПРЕЧУВАЊЕ СУДИР НА ИНТЕРЕСИ	28
III.1. РАБОТА ПО ПРЕДМЕТИ ОД ОБЛАСТА НА СУДИРОТ НА ИНТЕРЕСИ.....	28
III.2. ИЗЈАВИ ЗА ИНТЕРЕСИ.....	30
III.3. ИЗВРШЕНИ ПРОВЕРКИ НА ПОДНЕСЕНИТЕ ИЗЈАВИ ЗА ИНТЕРЕСИ.....	30
IV. РАБОТА НА ПРОЕКТИ	33
IV.1. ПОДДРШКА ВО ИМПЛЕМЕНТИРАЊЕ НА МЕРКИТЕ ЗА АНТИКОРУПЦИСКИ ПОЛИТИКИ	33
IV.2. ПОДДРШКА ЗА РАЗВОЈ НА СИСТЕМОТ „WHISTLEBLOWERS PROTECTION“ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА.....	34
IV.3. ПРОМОВИРАЊЕ НА ТРАНСПАРЕНТНОСТ И ОТЧЕТНОСТ ВО ЈАВНИТЕ ИНСТИТУЦИИ	36
IV.3.1 Поддршка за квалитативна анализа и истражувања на јавното мислење за корупцијата	36
IV.4. АНТИКОРУПЦИСКА ЕДУКАЦИЈА НА УЧЕНИЦИТЕ ОД ОСНОВНИТЕ УЧИЛИШТА	37
V. ЕДУКАЦИЈА	39
VI. МЕЃУИНСТИТУЦИОНАЛНА СОРАБОТКА	40
VI.1. СОРАБОТКА СО ПОТПИСНИЦИТЕ НА ПРОТОКОЛОТ ЗА СОРАБОТКА ЗА ПРЕВЕНЦИЈА И РЕПРЕСИЈА НА КОРУПЦИЈАТА И СУДИРОТ НА ИНТЕРЕСИ ВО 2012 ГОДИНА	40
VI.2. СОРАБОТКА СО ГРАЃАНСКИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ (ГО).....	40
VI.3. СОРАБОТКА СО ПРИВАТНИОТ СЕКТОР.....	41
VII. ОДНОСИ СО ЈАВНОСТА	43
VIII. ПОСТАПУВАЊЕ ПО БАРАЊА ЗА ПРИСТАП ДО ИНФОРМАЦИИ ОД ЈАВЕН КАРАКТЕР, СОГЛАСНО СО ЗАКОНОТ ЗА СЛОБОДЕН ПРИСТАП ДО ИНФОРМАЦИИ ОД ЈАВЕН КАРАКТЕР	44
ЗАКЛУЧНИ СОГЛЕДУВАЊА	45

ВОВЕД

Почитувани,

Извештајот за работата на Државната комисија за спречување на корупцијата во 2012 година, кој што е пред Вас, произлегува од законската обврска за поднесување годишен Извештај до Собранието на Република Македонија, а ги одразува надлежностите утврдени во Законот за спречување на корупцијата и Законот за спречување судир на интереси, за чие спроведување е надлежна Државната комисија за спречување на корупцијата (во натамошниот текст: ДКСК). Извештајот ја прикажува работата врз секој од сегментите што се во надлежност на Државната комисија и дава целосен преглед на работата и активностите на Државната комисија во 2012 година.

Во извештајната 2012 година Државната комисија за спречување на корупцијата продолжи доследно да ги остварува своите законски надлежности во спречувањето на корупцијата и судирот на интереси во рамките на законите и со овластувањата што и се ставени на располагање, работејќи како на планот на превенцијата, така и на полето на репресијата на овие општествено штетни појави.

Извештајот веродостојно и аргументирано ја отсликува работата на Државната комисија во сите сегменти на нејзините комплексни законски надлежности и на објективен начин ги презентира резултатите, но и проблемите со кои се соочуваше Државната комисија во наведениот период.

Работата на Државната комисија за спречување на корупцијата во 2012 година ја одбележаа неколку суштински карактеристики.

Најнапред, тоа беше првата година од спроведувањето на новите Државни програми за спречување на корупцијата и на судирот на интереси со Акционен план за периодот 2011-2015 година. Започна новото електронско следење на остварувањето на активностите од Државните програми, при што се покажа дека програмите во првата година се реализирани со 60% од планираните активности и индикатори за реализација и ефективност, што може да се смета за солидно ниво на примена на Државните програми во практиката.

ДКСК со посебна заложба ги исполни обврските што за Република Македонија произлегоа од Претпристапниот дијалог на високо ниво во рамките на процесот за евроатлантски интеграции на нашата земја, а што е забележано и во Извештајот на Европската Комисија за спроведување на реформите во рамките на Претпристапниот дијалог на високо ниво и унапредување на добрососедските односи, од април 2013 година. Имено, по првпат започна системската проверка на Изјавите за интереси, на оние добиени во текот на

годината, како и на изјавите на службените лица од законодавната и извршната власт и на лицата наименувани од Собранието на Република Македонија, за што е реферирано на месечно ниво.

Во едно од подрачјата на своето дејствување, што се однесува на евидентирањето и следењето на имотната состојба на службените лица, Државната комисија оствари прогрес, регистриран и во Европскиот извештај во поглед на спроведувањето на законот, не само во врска со пријавувањето на имотната состојба и нејзините промени, туку и во континуираната системска проверка на податоците од анкетните листови, со што аргументирано се согледува реалното почитување на законот од страна на службените лица. Во оваа област по основ на ненаплатени давачки кон државата, а по предмети иницирани од ДКСК, се наплатени 1.328.224,00 денари.

Во 2012 година ДКСК започна и реализира посебни проекти со кои се прошири лепезата на антикорупциско дејствување и тоа:

- отворен е процесот за иновирање и јакнење на заштитата на пријавителите на корупција и други казниви дела,
- започна воведувањето на системот на интегритет на централно и на локално ниво,
- отворен е патот за вклучување на антикорупциски содржини во образовниот процес,
- непосредно се влезе во вклучување на приватниот сектор во спречувањето на корупцијата и судирот на интереси.

ДКСК оствари посебна активност во измените на изборното законодавство и во изработката на методологија за релевантен статистички систем за мониторинг на антикорупциската политика во земјава.

Карактеристично е што ДКСК имаше и има солидна експертска и финансиска поддршка за своите проекти од најкредибилни меѓународни и странски партнери.

Продолжи трендот од претходните години на ажурно и ефикасно работење по пријави, односно по предмети со сомнеж за корупција и судир на интереси, со поднесување на повеќе десетици иницијативи за кривична и други видови одговорност, како и на барања за поведување прекршочни постапки и на постапки за испитување на имотот и имотната состојба на службени лица.

Со поднесувањето на овој Извештај до Собранието на Република Македонија и неговото доставување до претседателот на Републиката, Владата на Република Македонија и до медиумите, се исполнува законската обврска на Државната комисија утврдена во двата закона, за спречување на корупцијата и за спречување судир на интереси. Извештајот е повод за проблемите со корупцијата и судирот на интереси, за остварените резултати и за предизвиците во создавањето стабилен и траен нормативен и институционален капацитет, како и за работата на институциите на тој план да

за 2012 година

се разговара во Собранието на Република Македонија како најсоодветна институција, која има законска надлежност да ја оценува работата и на Државната комисија за спречување на корупцијата. ДКСК високо ги почитува и настојува да ги применува во својата работа сите укажувања и критики со цел подобрување на нејзината работа како специјализирана надлежна институција за спречување на корупцијата и судирот на интереси во Република Македонија.

Со почит,

Скопје, мај 2013 година

Државна комисија за спречување на корупцијата

**Д-р Ѓорги Сламков, Претседател
Мирјана Димовска, Член
М-р Фарије Алиу, Член
Љубинка Муратовска Маркова, Член
Љубинка Корабоска, Член
Сејди Хаљиљи, Член
Зоран Додевски, Член**

I. СТАТУС, НАДЛЕЖНОСТИ И БУЏЕТ НА ДКСК

I.1. СТАТУС

Со цел креирање ефикасни антикорупциски политики, јакнење на нормативниот и на институционалниот капацитет на Република Македонија на долгорочни основи, за примена на активности и мерки за спречување на корупцијата во вршењето на власта, јавните овластувања, службената должност и во политиката, како и на мерки и активности за спречување на судирот на интереси и на корупцијата при вршењето работи од јавен интерес на правните лица, сврзано со остварување на јавните овластувања, вклучително и на мерки и активности за спречување на корупцијата во трговските друштва во Република Македонија, во 2002 година е основана Државна комисија за спречување на корупцијата, согласно со Законот за спречување на корупцијата, донесен во април 2002 година („Службен весник на РМ“ бр. 28/2002, 46/2004, 126/2006, 10/2008, 161/2008 и 145/2010).

ДКСК според Законот за спречување на корупцијата е самостојна и независна институција во извршувањето на надлежностите утврдени и определени со закон и има својство на правно лице. Надлежностите на ДКСК произлегуваат од Законот за спречување на корупцијата и Законот за спречување на судирот на интереси и опфаќаат активности од превентивно – репресивен карактер во спречувањето на корупцијата и судирот на интереси. ДКСК исто така има надлежности на надзорно тело врз спроведувањето на Законот за лобирање.

На основањето на ДКСК ѝ претходеше стапувањето во сила на Казнената конвенција против корупцијата на Советот на Европа од 1999 година (ратификувана од Р. Македонија во 2002 година), според која во мноштвото мерки и активности во борбата против корупцијата, земјите членки се упатуваат на основање на специјализирани и независни антикорупциски тела. Исто така согласно и со Конвенцијата на Обединетите нации против корупцијата (ратификувана од Р. Македонија во 2007 година), земјите членки се обврзани на ваквите тела да им овозможат услови за самостојна и независна работа и независни надлежности, да бидат оспособени за ефективно и стручно извршување на функциите, како и да бидат заштитени од какви и да се влијанија и притисоци.

Согласно со Законот за спречување на корупцијата, Собранието на Република Македонија наменува 7 членови со мандат од четири години, со право на повторно наменување. Постојниот состав на ДКСК, наменуван на 6 април 2011 година, прв пат од нејзиното основање, функцијата ја остварува професионално како редовен работен однос.

Стручните, административните и техничките работи како поддршка на ДКСК ги врши Секретаријат во кој во моментот се вработени 17 стручно оспособени државни службеници, што споредено со комплексноста на надлежностите и обемот на работите на ДКСК, по број на вработени, е под потребното ниво за комплетна поддршка на Државната комисија.

I.2. НАДЛЕЖНОСТ

Надлежностите на ДКСК се утврдени во Законот за спречување на корупцијата, Законот за спречување судир на интереси како и во Законот за лобирање во делот на надзорот врз лобирањето.

Според законски утврдените надлежности ДКСК:

- донесува стратешки документи - Државна програма за превенција и репресија на корупцијата и Државна програма за превенција и намалување на појавата на судир на интереси со Акционен план за реализација ;
- иницира и дава мислења по предлог закони кои се од значење за спречување на корупцијата и судирот на интереси;
- покренува иницијативи пред надлежните органи за контрола на финансиско - материјалното работење на политичките партии, синдикатот, здруженијата на граѓани и фондации;
- покренува иницијативи за спроведување постапки за разрешување, распоредување или сменување, како и постапки за утврдување други мерки на одговорност на функционерите и одговорните лица што располагаат со државен капитал;
- покренува иницијативи за поведување постапки за кривично гонење на функционери и одговорни лица што располагаат со државен капитал;
- постапува по предмети од областа на судирот на интереси и иницира изрекување мерки на одговорност при утврден судир на интереси;
- ја евидентира и ја следи имотната состојба и промените во имотната состојба на функционерите и на одговорните лица што располагаат со државен капитал;

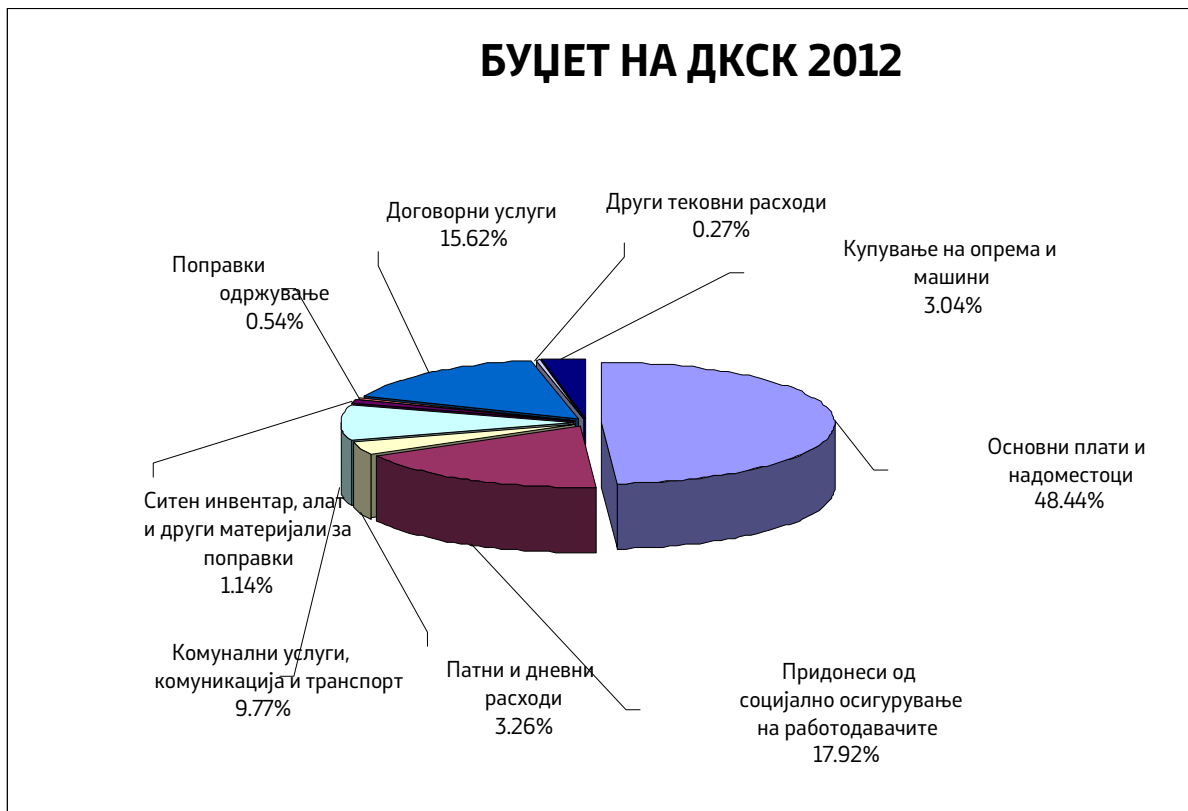
- врши надзор врз лобирањето и ги изрекува мерките утврдени во Законот за лобирање;
- подготвува Годишен извештај за својата работа и за превземените мерки и активности за спречување на корупцијата и за намалување на појавата на судир на интереси и го поднесува до Собранието на Република Македонија, а го доставува до Претседателот на Република Македонија, Владата на Република Македонија и до медиумите;
- соработува со државни и меѓународни институции и тела на полето на спречувањето на корупцијата и намалувањето на појавата на судир на интереси;
- спроведува едукација на органите надлежни за откривање и гонење на корупцијата и другите видови криминал, како и за откривање на судирот на интереси;
- ја известува јавноста за преземените мерки и активности и за нивните резултати во спречувањето на корупцијата и судирот на интереси;
- извршува други задачи, согласно со законите.

I.3. БУЏЕТ НА ДКСК

ДКСК 2012 година ја започна со буџет од 20.217.000,00 денари. По донесените Измени и дополнувања на Буџетот на РМ, вклучувајќи го и Буџетот на ДКСК во јуни 2012 година, поради недостиг на средства во делот на ставката 40 - плати и надоместоци, се одобрени дополнителни средства, со што Буџетот на ДКСК во 2012 година се зголеми на 21.990.000,00 денари.

Крајната реализација на Буџетот на ДКСК за 2012 година изнесува 92%.

Табела 1: Процент на распоред на буџетот на ДКСК по ставки

Тргувајќи од својата континуирана потреба за зајакнување на улогата на ДКСК што бара поголеми финансиски средства, ДКСК постојано работи на проекти за кои обезбедува респектибилни партнери кои што се подготвени да излезат во пресрет на финансиските потреби на ДКСК. На тој начин, во текот на 2012 година се обезбедени финансиски средства врз основа на потпишани договори за финансиска поддршка од страна на Кралството Норвешка и Велика Британија. ДКСК за овие средства уште во 2011 година отвори две донаторски сметки, а средствата беа наменети за реализирање на проектите “Поддршка во имплементирањето на мерките за антикорупциски политики” и “Антикорупциска едукација на учениците од основните училишта”.

Неспорна е поддршката што УНДП, ОБСЕ и Европската Комисија во континуитет преку посебни проекти како и преку инструментот ТАИЕКС ѝ ја даваат на Државната комисија за спречување на корупцијата во реализација на активностите од нејзина надлежност.

II. СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА СПРЕЧУВАЊЕ НА КОРУПЦИЈАТА

II.1. ДРЖАВНА ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЈА И РЕПРЕСИЈА НА КОРУПЦИЈАТА И ДРЖАВНА ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЈА И НАМАЛУВАЊЕ НА ПОЈАВАТА НА СУДИР НА ИНТЕРЕСИ СО АКЦИОНЕН ПЛАН 2011 - 2015 ГОДИНА (ДП 2011-2015)

II.1.1. Активности на ДКСК во насока на остварување на ДП 2011-2015

ДКСК како единствено надлежна институција за креирање стратешки антикорупциски документи на државно ниво во декември 2011 година ги усвои Државната програма за превенција и репресија на корупцијата и Државната програма за превенција и намалување на појавата на судир на интереси со Акционен план 2011-2015 (ДП).

Државните програми се споени во единствен документ и Акционен план за нивна реализација. За разлика од Државните програми од првиот и вториот мандатен период на ДКСК каде фокусот на дејствување беше ставен прво врз целината на системот, а потоа врз шест столбови од системот на национален интегритет, Државните програми за тековниот мандат се насочени кон 11 сектори во општеството во кои проблемите и ризиците од корупција се најизразени. Смеслата на ваквата стратегија е да се дејствува врз искусно најизразените ризични општествени сегменти со конкретни активности и мерки чија реализација се следи континуирано преку индикатори за спроведена активност и за ефективност во практиката. Активностите се поставени така да го поттикнуваат процесот на јакнење на институционалниот и на личниот интегритет што низ искуството на поразвиените земји е потврдена формула за градење долгорочно одржливи антикорупциски капацитети на земјата.

Во насока на воспоставување одржлив, комплементарен и ефикасен систем за превенција и репресија на корупцијата и судирот на интереси како стратешка цел, во Државните програми се утврдени 11 сектори во кои ризиците и проблемите со корупцијата и судирот на интереси се посебно изразени:

1. Политички сектор
2. Правосудство
3. Јавна администрација
4. Органи за спроведување на законот

5. Царина
6. Локална самоуправа
7. Јавен сектор
8. Здравство, труд и социјална политика
9. Образование и спорт
10. Приватен сектор и
11. Медиуми и граѓанско општество

Во ДП се утврдени активностите и мерките за надминување на проблемите и ризиците, индикаторите за следење на остварувањето на активностите, органите и институциите задолжени за одделни активности, временските приоритети, индикаторите за мерење на ефектите од преземените активности и финансиските импликации на активностите.

ДКСК континуирано ја следи и поттикнува реализацијата на утврдените антикорупциски политики и активности во целина и поединечно низ посебен систем на следење на остварувањето на Државните програми, со веќе утврдената и прифатена методологија, дизајнирана така што од надлежните институции системски и директно се собираат потребните податоци за статусот на реализација на активностите.

Согласно со утврдената методологија за следење на остварувањето на Државните програми, ДКСК во февруари 2012 година се обрати до надлежните институции да определат свој претставник кој во име на институцијата врз основа на остварувањата на активностите од ДП ќе ги прибира и доставува податоците до ДКСК.

Остварувајќи ја својата улога во поттикнување на реализацијата на активностите од ДП, ДКСК обрна посебно внимание на локалната самоуправа, така што одржа работна средба со ЗЕЛС со цел да бидат разгледани прашања кои што се од зеднички интерес, а во насока на поефикасна имплементација на Државните програми во единиците на локалната самоуправа и ЗЕЛС.

Во насока на ефикасно остварување на активностите од Државните програми, ДКСК организираше тркалезни маси со претставниците од надлежните институции за Приватниот сектор и за секторот Медиуми и граѓанско општество на тема "Активности за спречување на корупција и судир на интереси во Приватниот сектор и во секторот Медиуми и граѓанско општество". Оваа активност се реализира во рамките на проектот „Поддршка на спроведувањето на мерките на антикорупциската политика“, за кој се обезбедени финансиски средства од Британската амбасада во Скопје.

Во втората половина на 2012 година, ДКСК со финансиска поддршка од УНДП во рамките на проектот "Поддршка за јакнење на националниот и локалниот систем на интегритет", започна со подготвителни активности за изработка на ВЕБ апликација за електронско (онлајн) доставување и пополнување на податоци за

статусот на реализација на активностите од Државните програми. Од страна на ИТ компанија е изготвена ВЕБ апликацијата и упатството за користење на апликацијата за пополнување на податоците за Акциониот план на ДП 2011-2015, а беа одржани четири еднодневни обуки за работа со ВЕБ апликацијата, за сите номинирани лица од 102 институции надлежни за доставување на бараните податоци.

Ова претставува новина во процесот на следење на реализацијата на активностите и е во насока на подобрување и унапредување на процесот на прибирање, обработка и анализа на податоците.

Со оваа новина не само што е подобро и забрзано прибирањето на податоците од сите институции вклучени во спроведување на ДП, туку е создадена можност истите да се анализираат уште во текот на реализацијата на задачите, навреме да се согледаат евентуалните слабости и потребата од интервенција во текот на реализација на активностите.

Освен тоа, ДКСК за реализација на ДП за 2012 година, согласно со веќе воспоставената практика, на посебната Годишна конференција за оценка на остварувањето на ДП во 2012 година, на почетокот на 2013 година, ги сумира резултатите од остварувањето на активностите од сите вклучени институции.

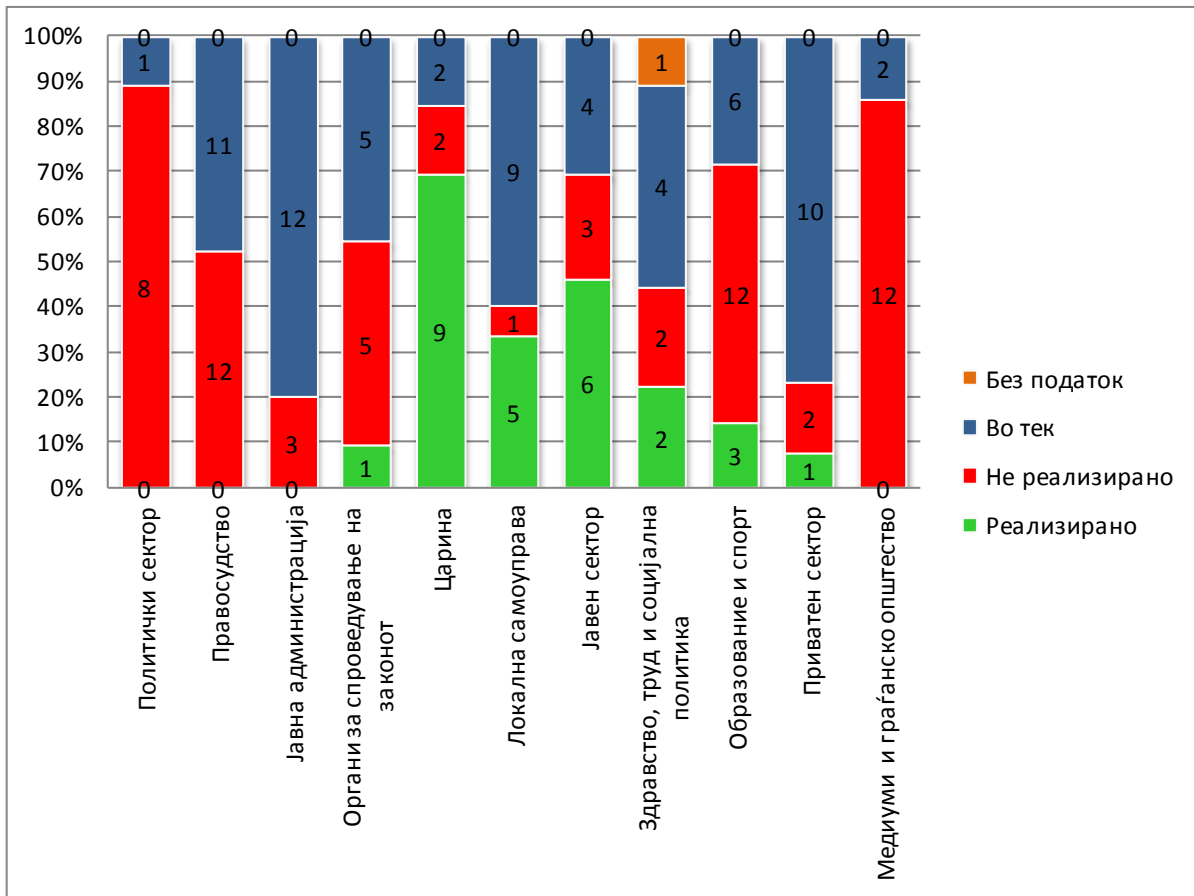
II.1.2. Оценка за остварувањето на ДП 2011-2015

Во Државните програми се утврдени 51 проблем/ризичен фактор, 156 активности за надминување на проблемите и ризиците, 220 индикатори за следење на остварувањето на активностите и 156 индикатори на ефективност.

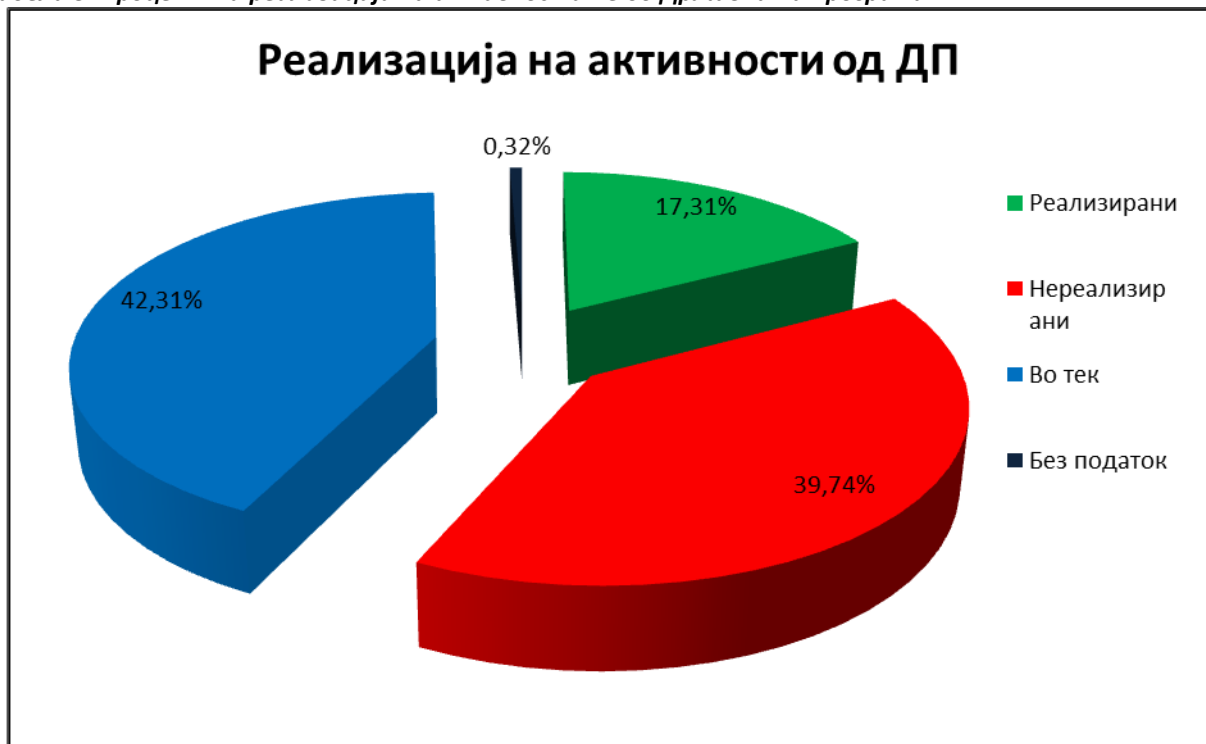
Врз основа на севкупната анализа е согледано дека во извештајната година од предвидените 156 активности во Државните програми, целосно се реализирани или се во тек на реализација 60% од активностите.

Соработката за реализација на Државните програми меѓу ДКСК и институциите надлежни за спроведување на активностите, преку остварената комуникација и реализација на обврските продолжува да се остварува успешно и делотворно.

Табела 2: Приказ на реализацијата на активностите во сите 11 сектори од Државните програми

Табела 3: Процент на реализација на активностите од Државната програма

На Годишната конференција за оценка на остварувањето на ДП во 2012 година, учесниците од сите вклучени институции, врз основа на прибраните показатели и индикатори за реализација на ДП, како и врз сопствените непосредни согледувања за тој процес, ги донесоа следните Заклучоци и препораки:

- Државната комисија за спречување на корупцијата согласно со Законот за спречување на корупцијата и Законот за спречување судир на интереси доследно ја спроведува надлежноста за носење и континуирано следење на ДП;
- Годишните конференции за оценка на остварувањето на ДП се потврдуваат како добра форма за проверка на степенот на реализација на ДП;
- Новиот методолошки пристап применет со донесување на овие ДП, овозможува далеку побрза и поделотворна проверка и анализа на реализацијата на активностите и индикаторите на активности, што ДКСК периодично го сумира два пати годишно. Во тој контекст како позитивен се покажа и инпутот на институциите задолжени за реализација на ДП, така што 120 од нив по електронски пат континуирано ги доставуваат потребните податоци;
- На Годишната конференција по една година од донесувањето на ДП, се констатира дека проблемите и ризиците се добро детектирани, а активностите соодветно поставени;
- Степенот на реализација на ДП за една година е со солидно темпо на реализација. Имено, од доставените податоци се заклучи дека како реализирани и како активности кои се на добар пат на реализација за кус период се 60% од предвидените;
- Годишната конференција исто така покажа една веќе регистрирана појава дека со најмал степен на реализација се активностите од политичкиот сектор и секторот граѓански организации и медиуми.
- Нискиот степен на реализација во секторот граѓански организации и медиуми се должи на фактот што утврдените активности се врзани со измените во Законот за здруженија на граѓани и фондации, односно за нормативна интервенција во сферата на медиумите. Од добиените одговори од надлежните институции се заклучи дека не е спорна потребата од интервенција во законите, туку времето за реализација е поместено за подоцна;
- Што се однесува до политичкиот сектор на конференцијата беше изразено задоволство од фактот што дел од предлозите на ДКСК јавно објавени во 2011 за подобрување на изборната регулатива веќе се направени, но останува потребата во натамошниот процес да се направат и другите барани унапредувања на изборната регулатива.

- На Годишната конференција беше констатирано дека основа за остварување стабилна и трајна независност на судството и на судиите се измените на Законот за судови од 2010 чија реализација треба да оди со забрзано темпо за да се постигне исчекор на овој план. Впрочем тоа кореспондира со оценките од Извештајот на Европската Комисија за напредокот на РМ дека Република Македонија има создадено солидна нормативна база за борба против корупцијата и судирот на интереси, која допрва ќе треба да ја покаже својата конкретна ефикасност во практиката.
- Во наредниот период со зголемен интензитет да продолжи процесот на утврдување на систематизирани мерки за спречување на корупцијата односно изготвување Стратегија за управување со ризици и изготвување регистар на ризиците кај сите државни и јавни институции. Тие треба да се оспособат за спроведување на годишни самопроценки на одделни високоризични процеси во системот на финансиското управување и контрола, дополнети со специфични ризици од корупција и судир на интереси, со што ќе се овозможи воспоставување на основните услови за градење и јакнење на концептот на институционалниот и индивидуалниот интегритет;
- Да се збогати во содржинска смисла соработката со приватниот сектор заради поефикасно спроведување на активностите од ДП (спроведување на поголем број истражувања, состаноци, работни средби, обуки) и давање посилен антикорупциски импулс во овој сектор;
- Од учесниците на Годишната конференција беше посебно потенцирана потребата од зајакнување на вкупните капацитети на институциите задолжени за спроведување на законот преку зголемување на нивните буџети и на кадровската и стручна екипираност што се битни фактори за поефикасно остварување на нивните надлежности;
- Со оглед на карактерот на ДП како стратешки анти-корупциски документи на државно ниво се оцени дека треба при изготвување на своите стратешки документи и програмите, Владата на Република Македонија да ги зема предвид активностите утврдени во ДП.
- Истовремено, ДКСК во целина има согледано дека за одделни активности и со одделни институции има потреба од дополнителна конкретна активност за дообјаснување, допрецизирање и поттикнување во реализацијата на одделни активности. Таа своја активност ДКСК планира низ разни форми да ја реализира во рамките на своите годишни програми за работа;
- Поддршката која ја даваат меѓународните организации во реализацијата на активностите од ДП, со оглед на тоа што се потврдува како особено значајна, треба да се негува и развива и натаму;
- На Годишната конференција како оперативен заклучок произлезе потребата ДКСК во директна соработка со надлежните институции, да пристапат кон

подобро дефинирање на индикаторите на активност, индикаторите на ефективност, роковите и надлежните институции, сè заради успешна реализација на истите и надминување на проблемите.

II.2. ПОСТАПУВАЊЕ ВО СПРЕЧУВАЊЕТО НА КОРУПЦИЈАТА

Согласно со надлежностите од Законот за спречување на корупцијата ДКСК постапува по конкретни случаи за кои постои сомневање за корупција иницирани преку пријави од граѓани или институции, по сопствено наоѓање, извештаи од релевантни надлежни институции, информации во медиумите, по слушнат глас и сл.

Во зависност од утврдувањето на основаноста на сомневањето ДКСК иницира надлежно постапување во кривично - правната, прекршочната, дисциплинската и другите видови одговорност.

Во текот на 2012 година ДКСК работеше вкупно врз 611 предмети за конкретни случаи на сомнеж за корупција од кои новопримени се 200 предмети. Во извештајната година постапувањето беше завршено по 402 предмети.

Бројот на предметите од областа на корупцијата по одделни области се прикажува во следната табела:

Табела 4: Број на предмети од областа на корупцијата по одделни области

ОБЛАСТ	РЕШЕНИ ПРЕДМЕТИ
СПРЕЧУВАЊЕ НА КОРУПЦИЈАТА ВО ПОЛИТИКАТА	24
СПРЕЧУВАЊЕ НА КОРУПЦИЈАТА ВО ВРШЕЊЕ НА ЈАВНИТЕ ОВЛАСТУВАЊА	121
СПРЕЧУВАЊЕ НА КОРУПЦИЈАТА ВО ВРШЕЊЕ НА РАБОТИ ОД ЈАВЕН ИНТЕРЕС	142
ПРАВОСУДСТВО	71
ДРУГИ ПРЕДМЕТИ	44
ВКУПНО	402

II.3. ПОКРЕНАТИ ИНИЦИЈАТИВИ

II.3.1. Иницијативи за поведување постапка за кривично гонење

Врз основа на член 49 став 1 алинеа 6 од Законот за спречување на корупцијата, ДКСК до Јавниот обвинител на Република Македонија и Основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција покрена 13 иницијативи за поведување постапки за кривично гонење. Во оваа област ДКСК има само иницијална улога, што ја остварува во зависност од сознанијата за исполнети основи за сомневање за сторено дело на корупција. При тоа, ДКСК прибира потребни информации и документи од сите релевантни институции кои се обврзани согласно со Упатството на Владата на Република Македонија бараните информации и писмена да и ги достават во куси рокови.

1. Постапувајќи по предмет оформен врз основа на пријава за корупција доставена од физичко лице и по прибавен Конечен извештај за извршена ревизија на финансиските извештаи за 2008 година – сметка за самофинансирачки активности на Агенцијата за цивилно воздухопловство – Скопје, Државната комисија за спречување на корупцијата до Основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција достави Иницијатива за поведување постапка за кривично гонење на: Е.Ф – директор до 26.08.2008 година, З.К. – директор од 29.08.2008 година и други службени лица од Агенцијата за цивилно воздухопловство – Скопје поради основи за сомневање за сторени кривични дела во текот на 2008 година - Злоупотреба на службената положба и овластување од член 353 став 3 и став 5 во врска со став 1 од истиот член и Несовесно работење во службата од член 353-в од Кривичниот Законик на Република Македонија. Сомневањата се однесуваат на тоа дека во располагањето со средствата при спроведувањето на постапките за јавни набавки, искористувајќи ја својата службена положба и овластувањата, на Агенцијата за цивилно воздухопловство и нанеле значителна штета и создале можност за прибавување, за себе или за друг, значителна имотна корист.

Забелешка: Постапката е во тек во ОЈО за ГОКК и Јавното обвинителство на РМ.

2. Постапувајќи по два предмети, еден оформен врз основа на пријава доставена од директор на ДСД „Пелагонија,, Скопје и втор – оформен по доставени Конечни извештаи за извршени ревизии на финансиски извештаи и ревизии на усогласеност за 2009 година на Државниот студентски дом „Пелагонија,, - Скопје, Државната комисија за спречување на корупцијата до Основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција

достави Иницијатива за поведување постапка за кривично гонење на: три службени лица поранешни вршители на должноста вд директор на Државниот студентски дом „Пелагонија,, - Скопје – А.С. - вд директор од 15.08.2007 до 25.12.2008 година, - И.А. - вд директор од 24.12.2008 до 25.09.2009 година, Б.М. – вд директор од 25.09.2009 до 11.03.2010 година од кога е именуван за директор на ДСД „Пелагонија“ – Скопје и на други службени лица бидејќи постојат основи за сомневање дека во периодот 2007-2009 година сториле кривични дела Злоупотреба на службена положба и овластување од член 353 став 3 и став 5 во врска со став 1 од истиот член и Несовесно работење во службата од член 353-в од КЗ на Република Македонија со тоа што во раководењето со јавната установа која врши дејност од јавен интерес – ДСД „Пелагонија,, Скопје. Сомневањата се однесуваат на тоа дека при располагањето со средствата на ДСД и при спроведувањето на постапките за јавни набавки со искористување на својата службена положба и овластување и со пречекорување на своите службени овластувања на ДСД „Пелагонија,, му нанеле значителна штета и создале можност за прибавување, за себе или за друг, значителна имотна корист.

Забелешка: Постапката е во тек во ОЈО за ГОКК и Јавното обвинителство на РМ.

3. Постапувајќи по предмет оформен во врска со Конечен извештај на Државниот завод за ревизија за извршена ревизија на финансиските извештаи заедно со ревизија на усогласеност за 2009 година кај Универзитетската клиника за инфективни болести и фебрилни состојби Скопје, до Основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција поднесе Иницијатива за поведување постапка за кривично гонење на лицето З.М.в.д. директор, како одговорно лице во Универзитетската клиника, поради основи на сомневање дека во периодот 2008 - 2009 година сторил кривично дело „Злоупотреба на службената положба и овластување“ од член 353 став 3 и став 5 в.в. со став 1 од Кривичниот Законик на Република Македонија. Горенаведениот при располагањето со средствата на Универзитетската клиника и при спроведувањето на постапките за јавни набавки и доделувањето на договори за јавни набавки, не обезбедило законито користење и заштита на средствата сопственост на клиниката и притоа е направена штета на јавната здравствена установа и е создадена можност за прибавување имотна корист за себе или за друг.

Забелешка: Постапката е во тек во ОЈО за ГОКК и Јавното обвинителство на РМ.

4. Постапувајќи по предмет оформен во врска со Конечен извештај на Државниот завод за ревизија за извршена ревизија на финансиските извештаи заедно со ревизија на усогласеност за 2010 година кај Јавното претпријатие за стопанисување со пасишта - Скопје, до Основното јавно обвинителство за гонење

на организиран криминал и корупција поднесе Иницијатива за поведување постапка за кривично гонење на лицето Љ.С. директор, како одговорно лице во Јавното претпријатие за стопанисување со пасишта - Скопје, поради основи на сомневање дека во периодот 2009 - 2010 година сторило кривично дело Злоупотреба на службена положба и овластување од член 353 став 3 в.в. со став 1 од КЗ на Република Македонија. Горенаведениот при застапувањето и претставувањето на Јавното претпријатие и при располагањето со средствата на Јавното претпријатие, не обезбедило законито користење и заштита на средствата сопственост на Јавното претпријатие и притоа е направена штета на Јавното претпријатие и создадена е можност за прибавување имотна корист за себе или за друг.

Забелешка: Постапката е во тек во ОЈО за ГОКК и Јавното обвинителство на РМ.

5. Државната комисија за спречување на корупцијата до Јавниот обвинител на Република Македонија и Основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција – Скопје достави иницијатива за поведување постапка за кривично гонење на О.А., одговорно лице - директор на Националната установа "Македонска опера и балет"- Скопје во периодот од 25.10.2006 - 24.12.2010 година, бидејќи постојат основи на сомневање дека во периодот 2007-2010 година сторил кривични дела Злоупотреба на службената положба и овластување од член 353 став 3 и став 5 во врска со став 1 од КЗ на Република Македонија и Несовесно работење во службата од член 353-в од КЗ на Република Македонија. Сомневањата се однесуваат на тоа дека при застапувањето и претставувањето на установата, при располагањето со средствата на установата и при спроведувањето на постапките за јавни набавки не обезбедил правилно и законито работење, користење и заштита на буџетските средства, со што направена е штета од значителни размери и е создадена реална можност за остварување противправна имотна корист за себе или за друг.

Забелешка: Постапката е во тек во ОЈО за ГОКК и Јавното обвинителство на РМ.

6. Постапувајќи по предмети оформени во врска со приватизацијата на „Југоопрема,, АД Скопје, Државната комисија за спречување на корупцијата до Јавниот обвинител на Република Македонија и до Основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција – Скопје достави иницијатива за поведување постапка за кривично гонење на одговорни лица – членови на органите на управување во правното лице „Југоопрема,, АД Скопје (М.М. (2005 година), М.Н. (2005 година), С. Р. (2005 година), А. Д. (2005 и 2006 година), В. Г. (2005 и 2006 година), М. Б. (2006 -2009 година), Н. И. (2006 година), Г. П. (2006 и 2007 година), С.М. (2006 година), В.Џ. (2006 – 2008 година), Т. С. (2006 – 2012

година), М.Џ. (2007- 2012 година), Т. Д. (2008 година), З.Џ. (2008 – 2009 година), М.Д. (2009 – 2012 година), К.Т. (2009 – 2012 година), Г. Р. – Бугарија (2005 и 2006 година), П. Б. - Хрватска (2006-2008 година));

- лица вршители на работи од јавен интерес , службени и други лица поради основи на сомневање дека со злоупотреба и пречекорување на своето службено овластување и со искористување на својата службена положба и овластување во постапката за трансформација и приватизација, при давање под закуп и при отуѓување на капиталот на правното лице „Југоопрема“ АД Скопје за себе или за друг прибавиле значителна имотна корист на штета на средствата - капиталот на Република Македонија во ова трговско друштво со што сториле кривични дела Злоупотреба на службената положба и овластување од ставовите 3, 4 и 5 од членот 353 и Несовесно работење во службата од став 4 в.в. став 1 од членот 353-в од КЗ на Република Македонија.

Забелешка: Постапката е во тек во ОЈО за ГОКК и Јавното обвинителство на РМ.

7. Постапувајќи по предмет оформен по пријава, Државната комисија за спречување на корупцијата до Јавниот обвинител на Република Македонија и ОЈО за гонење на организиран криминал и корупција поднесе Иницијатива за поведување постапка за кривично гонење на С.Б., директор на Јавното претпријатие „Геоинжинеринг“ - Тетово поради основи на сомневање дека во периодот 2008-2010 година сторил кривични дела Злоупотреба на службената положба и овластување од член 353 став 3 и став 5 во врска со став 1 од КЗ на Република Македонија и Несовесно работење во службата од член 353-вод КЗ на Република Македонија. Сомневањата се однесуваат на тоа што при застапувањето и претставувањето на јавното претпријатие, при располагањето со средствата на претпријатието и при спроведувањето на постапките за јавни набавки не обезбедил правилно и законито користење и заштита на средствата сопственост на општината, при што е направена штета од значителни размери и е создадена можност за остварување противправна имотна корист за себе или за друг.

Забелешка: Против С.Б., директор на ЈП „Геоинжинеринг“ – Тетово е поднесен обвинителен предлог за кривично дело Злоупотреба на службената положба и овластување по чл. 353 ст.4 в.в со ст.1 и член 45 од КЗ на Република Македонија.

8. Државната комисија за спречување на корупцијата, поднесе Иницијатива за поведување постапка за кривично гонење на лицето Р.О., градоначалник на Општина Гостивар во 2010 година, поради основи на сомневање дека во текот на 2010 година сторил кривично дело Злоупотреба на службена положба и овластување од член 353 став 5 в.в. со став 1 од КЗ на Република Македонија. Горенаведеното лице, како што се наведува во Конечниот извештај на Државниот

завод за ревизија за извршена ревизија на финансиските извештаи и ревизија на усогласеност за 2010 година на општина Гостивар, при застапувањето и претставувањето на општината и при располагањето со средствата на општината, не обезбедило законито користење и заштита на средствата сопственост на општина Гостивар, при што е направена штета на општината и е создадена можност за прибавување имотна корист за себе или за друг.

Забелешка: Постапката е во тек во ОЈО за ГОКК и Јавното обвинителство на РМ.

9. Во предмет оформен во врска со злоупотреби и коруптивни дејствија на службени лица од општина Зелениково и по прибавените Конечни извештаи на Државниот завод за ревизија – за извршена ревизија на финансиските извештаи на органот на општина Зелениково за 2008 година и за извршена ревизија на финансиските извештаи на Буџетот на општина Зелениково за 2008 година Државната комисија за спречување на корупцијата поднесе Иницијатива за поведување постапка за кривично гонење на Б.Г., градоначалник на општина Зелениково и на други службени лица од општината Зелениково одговорни за спроведување на постапките за јавни набавки, бидејќи постојат основи на сомневање дека сториле кривични дела Злоупотреба на службената положба и овластување од член 353 став 3 и став 5 во врска со став 1 од истиот член и Несовесно работење во службата од член 353-в од КЗ на Република Македонија. Сомневањата наведуваат дека при застапувањето и претставувањето на општината, при располагањето со средствата на општината и при спроведувањето на постапките за јавни набавки не е обезбедено правилно и законито користење и заштита на средствата сопственост на општината и со искористувањето на службената положба и овластувањата, на општината Зелениково ѝ е нанесена значителна штета при што е создадена можност за прибавување на значителна имотна корист за себе или за друг.

Забелешка: Известување од ОЈО за ГОКК Скопје дека по извршениот увид е утврдено дека од МВР е поднесена кривична пријава против градоначалникот и членовите на Комисијата за јавни набавки, а до ОС Скопје 1 – Скопје е поднесено барање за спроведување истрага против пријавените лица.

10. Државната комисија за спречување на корупцијата покренa Иницијатива за поведување постапка за кривично гонење на Л.М., директор на Основно училиште “Кирил Пејчиновиќ”- Скопје, поради основи на сомневање дека во текот на 2010 година сторилa кривични дела Злоупотреба на службената положба и овластување од член 353 став 3 и став 5 во врска со став 1 од КЗ на Република Македонија и Несовесно работење во службата од член 353-в од Кривичниот Законик на Република Македонија, со тоа што при располагањето со средствата на

установата и при спроведувањето на постапките за јавни набавки воспоставила деловни односи со правно лице чиј основач/ сопственик е нејзиниот сопруг со што не обезбедила правилно и законито работење, користење и заштита на буџетските средства и создала можност за остварување противправна имотна корист за себе или за друг.

Забелешка: Постапката е во тек во ОЈО за ГОКК и Јавното обвинителство на РМ.

11. Поради основи на сомневање за корупција и злоупотреби на службената положба и овластувањето од страна на Б.Р директор и в.д. директор на ЈЗУ Здравствен дом Битола, Државната комисија за спречување на корупцијата до Јавниот обвинител на Република Македонија и Основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција поднесе Иницијатива за поведување постапка за кривично гонење. Сомневањата наведуваат дека во периодот 2009 – 2010 година споменатиот сторил кривични дела Злоупотреба на службената положба и овластување од член 353 став 3 и став 5 во врска со став 1 од истиот член и Несовесно работење во службата од член 353-вод КЗ на Република Македонија со тоа што при раководењето, застапувањето и претставувањето на ЈЗУ Здравствен дом Битола, при располагањето со средствата на ЈЗУ и при спроведувањето на постапките за јавни набавки не обезбедил правилно и законито користење и заштита на средствата на установата и воедно искористувајќи ја својата службена положба и овластувањата, на здравствениот дом му нанел значителна штета и создал, за себе или за друг, можност за прибавување значителна имотна корист.

Забелешка: Известување од ОЈО за ГОКК Скопје дека во конкретниот случај нема место за јавно обвинителска интервенција.

12. Државната комисија за спречување на корупцијата, постапувајќи по предмет за незаконско организирање посебни игри на среќа во играчница (казино) што се наоѓа во хотел „Ројал“ во Стар Дојран, поднесе Иницијатива за поведување постапка за кривично гонење на службените лицата С.А. и Е.М. од Управата за јавни приходи – Регионална дирекција Кавадарци, поради основи на сомневање дека сториле кривични дела Злоупотреба на службената положба и овластување од член 353 и Несовесно работење во службата по член 353-в од КЗ на Република Македонија. Именуваните лица, во 2011 година издале Решение за исполнување на техничко – технолошки и просторни услови за приредување посебни игри на среќа во казино, во просторија што се наоѓа во хотелот „Ројал“ во Стар Дојран, чијашто содржина не е во согласност со одредбите на Законот за игрите на среќа и за забавните игри како и со Правилникот за техничките, технолошките и просторните услови за приредување посебни игри на среќа и забавни игри и на стручната оспособеност на лицата ангажирани во изведувањето

игри на среќа и притоа ги пречекориле границите на своето службено овластување со што создале можност за прибавување имотна корист за себе или за друг.

Забелешка: ОЈО – ГОКК ја доставил Иницијативата за постапување на ОЈО Кавадарци.

13. Постапувајќи по Конечниот извештај за извршена ревизија на регуларноста на финансиското работење на Агенцијата за енергетика на Република Македонија во 2009 и 2010 година од страна на Министерството за финансии – Сектор за јавна внатрешна финансиска контрола, Државната комисија за спречување на корупцијата, покрена Иницијатива за поведување постапка за кривично гонење на лицето Л.Г. - директор на Агенцијата за енергетика на Република Македонија и на членовите на Управниот одбор на Агенцијата за енергетика на Република Македонија поради постоење основи на сомневање дека сториле кривично дело Злоупотреба на службената положба и овластување од член 353став 3 в.в со став 1 од КЗ на Република Македонија и кривично дело Несовесно вршење на службата од член 353-в од К.З на Република Македонија.

Забелешка: Постапката е во тек во ОЈО за ГОКК и Јавното обвинителство на РМ.

II.3.2. Иницијативи за друг вид одговорност

Согласно со надлежностите од членот 49 став 1 алинеја 5 од Законот за спречување на корупцијата според кој ДКСК покренува постапки пред надлежните органи за разрешување, распоредување, сменување или примена на други мерки на одговорност спрема избрани или именувани функционери, службени или одговорни лица, во 2012 година се покренати следните иницијативи:

1. Врз основа на Конечниот извештај за извршена ревизија на регуларноста на финансиското работење на Агенцијата за енергетика на Република Македонија во 2009 и 2010 година од страна на Министерството за финансии - Сектор за јавна внатрешна финансиска контрола, Државната комисија за спречување на корупцијата, до Владата на Република Македонија покрена Иницијатива за поведување постапка за разрешување на Л.Г., директор на Агенцијата за енергетика и на членовите на Управниот одбор на Агенцијата поради тоа што како раководен орган и орган на управување на Агенцијата на енергетика, овозможиле неекономично трошење на средствата од Буџетот на Република Македонија во работењето на Агенцијата во 2009 и 2010 година.

Забелешка: Постапката е во тек

2. Постапувајќи по предмет за корупција и злоупотреба на службената положба и овластување од страна на лицето Б.Р., директор на ЈЗУ Здравствен дом Битола, по извршена анализа на состојбите констатирани со Извештајот за контрола на финансиското работење во ЈЗУ Здравствен дом – Битола за периодот 01.01.2009 до 30.11.2010 година Државната комисија за спречување на корупцијата утврди состојби за кои оцени дека даваат основи на сомневање за прекршување на законските прописи од страна на директорот.

Оттаму, согласно со член 49 став 1 алинеа 5 од Законот за спречување на корупцијата, Државната комисија за спречување на корупцијата упати до министерот за здравство на Р.Македонија Иницијатива за поведување постапка за разрешување на одговорното лице Б.Р., директор/ вршител на должноста директор на ЈЗУ Здравствен дом Битола.

Забелешка: Постапката е во тек

3. Врз основа на сознанија за постоење судир на интереси, а во согласност со членот 21 став 1 алинеа 3 од Законот за спречување судир на интереси и член 49 став 1 алинеа 5 од Законот за спречување на корупцијата, Државната комисија за спречување на корупцијата покрена Иницијатива за поведување постапка за разрешување на Г.Т., директор на средно општинско техничко училиште “Ѓорѓи Наумов”- Битола, поради основи на сомневање дека на својот личен интерес ги подредил службените должности преземајќи дејствија за вработување на неговата сопруга, при што освен што не постапил согласно со одредбите од Законот за спречување судир на интереси и не презел мерки за спречување на судирот на интереси туку во својство на одговорно лице потпишал договор за вработување на сопругата во споменатото училиште, односно потпишал акт од позиција на фактички судир на интереси што е незаконско дејствие.

Забелешка: Доставено е Известување од Градоначалникот на општина Битола дека со Решение од 15.11.2012 год. лицето Г.Т. е разрешено од функцијата Директор на СОТУ “Ѓеорги Наумов” – Битола.

4. Државната комисија за спречување на корупцијата, постапувајќи по предмет за незаконско организирање посебни игри на среќа во играчница (казино) што се наоѓа во хотел „Ројал“ во Стар Дојран, врз основа на член 49 став 1 алинеа 5, а во врска со членот 3 став 1, од Законот за спречување на корупцијата, до директорот на УЈП – РД Скопје, покрена Иницијатива за поведување на постапка за разрешување на службените лица С.А. и Е.М., во Управата за јавни приходи – Регионална дирекција Кавадарци, поради основи на сомневања за направена

повреда на законските и подзаконските прописи при издавањето Решение за исполнување на техничко - технолошки и просторни услови за приредување посебни игри на среќа во казино.

Забелешка: Постапката е во тек

5. Постапувајќи по предмет врз основа на член 22 став 1 од Законот за спречување судир на интереси, а во врска со член 49 став 1 алинеја 5 од Законот за спречување на корупцијата, Државната комисија за спречување на корупцијата покрена Иницијатива за поведување постапка за разрешување на Л.М., директор на Основно училиште "Кирил Пејчиновиќ"-Скопје, поради основи на сомневање дека во текот на 2010 година сторила кривични дела Злоупотреба на службената положба и овластување од член 353 став 3 и став 5 во врска со став 1 од КЗ на Република Македонија и Несовесно работење во службата од член 353-вод КЗ на Република Македонија, затоа што при располагањето со средствата на установата и при спроведувањето на постапките за јавни набавки воспоставила деловни односи со правно лице чиј основач/ сопственик е нејзиниот сопруг со што не обезбедила правилно и законито работење, користење и заштита на буџетските средства и создала можност за остварување противправна имотна корист за себе или за друг.

Забелешка: Доставено е Известување од Градоначалникот на општина Кисела Вода дека со Решение од 17.07.2012 год. лицето Л.М.е разрешена од функцијата Директор на ОУ "Кирил Пејчиновиќ" – Скопје.

II.4. СЛЕДЕЊЕ НА ИМОТНАТА СОСТОЈБА НА СЛУЖБЕНИТЕ ЛИЦА

Согласно со Законот за спречување на корупцијата избраните и именуваните функционери, одговорните лица во јавните претпријатија и установи или во други правни лица што располагаат со државен капитал при изборот – именувањето како и при напуштањето на функцијата се должни во рок од 30 дена да достават анкетен лист со детален попис на сиот недвижен и подвижен имот што се во нивна сопственост или во сопственост на членовите на нивното семејно домаќинство. Исто така, Законот предвидува обврска во истиот рок да се пријави секое зголемување на имотот во вредност од над 20 просечни плати во претходниот тримесечен период.

Непридржувањето до режимот што произлегува од законските одредби на ДКСК и овозможува да бара поведување на две постапки и тоа: прекршочна постапка до судот и испитување на имотот и имотната состојба до УЈП.

Во извештајната 2012 година до ДКСК се доставени 195 нови анкетни листови од избрани или наименувани лица, 60 анкетни листови по престанок на функцијата, 31 известување за промена на функцијата и 9 за повторен избор. Во истиот овој период добиени се 328 пријави за промена на имотната состојба согласно со членот 34 од ЗСК.

ДКСК поради недоставување анкетен лист поднесе барања за поведување прекршочни постапки против 13 избрани и наименувани функционери.

Истовремено ДКСК до УЈП има поднесено две барања за поведување постапка за испитување на имотот и имотната состојба заради неподнесување анкетен лист.

Во овој период по овие и по претходно поднесените барања, судовите донеле 14 одлуки.

Обрнувајќи посебно внимание на транспарентноста на податоците за имотната состојба на избраните и наименуваните функционери и другите одговорни лица ДКСК редовно на својата Веб страница ги објавува анкетните листови. Согласно со законската обврска ДКСК претходно ги обработува анкетните листови од аспект на заштита на личните податоци на подносителите. Јавното објавување на податоците од анкетните листови на Веб страницата на ДКСК, придонесе за подигање на нивото на почитување на обврските од законот од страна на обврзниците што се покажува преку намалување на бројот на лица кои не поднеле анкетен лист, а со тоа и на бројот на поднесените барања за поведување прекршочна постапка.

И во 2012 година ДКСК ја продолжи работата започната во претходните две години на проверка на податоците дадени во анкетните листови освен во постапките по пријави за корупција туку и со системска проверка на содржината на анкетните листови на обврзниците од одделни сегменти на системот.

Согласно со критериумите за начинот за определување на анкетни листови кои ќе бидат предмет на проверка усогласени со УЈП и во 2012 година продолжи со системска проверка на податоците од анкетните листови. Утврдена е квотата на анкетни листови за овој период, предмет на следење (верификација) беа анкетните листови на носителите на јавна функција од локалната власт, и тоа на сите 85 градоначалници на општини. На доставените барања од страна на ДКСК, Министерството за внатрешни работи достави податоци за моторните возила, Агенцијата за катастар на недвижности достави податоци за недвижниот имот и Централниот депозитар за хартии од вредност достави податоци за акции и обврзници за носителите на јавни функции чии што анкетни листови се предмет на проверка, а со директен пристап до базата на податоци на Централниот регистар се изврши споредба на податоците од анкетните листови со податоците од трговскиот регистар и регистарот на други правни лица. Со оваа проверка која што се одвиваше до декември 2012 година, се утврди дека кај 15 градоначалници не се совпаѓаат податоците со оние дадени во анкетните листови, што претставува основ

за иницирање на барање за поведување на постапка за испитување на имотот и имотната состојба пред УЈП.

Во текот на 2012 година според известувањата од УЈП, завршени се 14 постапки за испитување на имотот и имотната состојба иницирани од ДКСК во предходниот период. Од нив 12 постапки се запрени со заклучок бидејќи е утврдено дека лицата против кои е поведена постапката немаат стекнато и не поседуваат имот што е поголем од оданочените приходи, односно имотот што го поседуваат потекнува од приходи што биле предмет на оданочување и претставуваат легално стекнат имот, а две постапки се завршени со донесување на решение за задолжување со персонален данок на доход во вкупен износ од 714.000,00 денари. Во текот на 2012 година, од завршени постапки иницирани од ДКСК во 2011 година, наплатен е данок во вкупен износ од 614.224,00 денари.

Што се однесува до обврската за поднесување анкетен лист од страна на службените лица во државните органи, во општинската администрација и администрацијата на градот Скопје, што се доставуваат до органот во кој е вработено службеното лице, во 2012 година, согласно со членот 13 од Правилникот за начинот на постапување со овие анкетни листови, до ДКСК се доставени полугодишните прегледи за состојбата со поднесените анкетни листови од институциите во кои се вработени овие службени лица.

ДКСК континуирано ги обработува новите анкетни листови и ги ажурира измените на податоците за имотната состојба така што на својата ЊЕБ страница (www.dksk.org.mk) во 2012 година ги објави податоците од сите 2900 анкетни листови на актуелните функционери, согласно со членот 35 од законот, а во базата на податоци се внесени сите 3631 анкетни листови кои се поднесени од 2003 година па наваму.

Во делот на постапување на ДКСК по анкетните листови и натаму се провлекува проблемот со обезбедувањето основни податоци какви што се ЕМБГ и адресите на живеење за функционерите што немаат поднесено анкетен лист поради што треба да се поднесе прекршочна пријава, а во која обврзно треба да се наведат овие податоци. Со оглед на карактерот на овие податоци, а со цел неселективна примена на законот, ДКСК во Државната програма за превенција и репресија на корупцијата и судирот на интереси 2011-2015, утврди потреба од измена на Законот за спречување на корупцијата во насока на воведување единствен регистар на сите функционери - законски обврзници за доставување анкетен лист.

III. СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА СПРЕЧУВАЊЕ СУДИР НА ИНТЕРЕСИ

ДКСК како единствена надлежна институција за спроведување на Законот за спречување судир на интереси, ги остваруваше активностите утврдени во Државната програма за спречување и намалување на појавата на судирот на интереси донесена во 2011 година како единствен документ со Државната програма за спречување на корупцијата за периодот 2011-2015 година. Извештајот за оваа активност на ДКСК е составен дел од поглавјето од овој Извештај што се однесува на Државната програма во целина.

Постапувајќи непосредно по одредбите од законот што се однесуваат на спречувањето на злоупотребата на јавните овластувања и должности на службените лица и да обезбеди спречување на можноста приватниот интерес на службеното лице да го загрози јавниот интерес ДКСК продолжи да прибира изјави за интереси од законските обврзници и да постапува по предметите во врска со изјавите за интереси, како и по предмети што се однесуваат на фактички и можен судир на интереси кај службените лица.

III.1. РАБОТА ПО ПРЕДМЕТИ ОД ОБЛАСТА НА СУДИРОТ НА ИНТЕРЕСИ

Постапувањето по предмети од областа на судирот на интереси во извештајниот период е следна:

Во овој период во Државната комисија се примени/новооформени вкупно 96 предмети од областа на судирот на интереси, а завршени се вкупно 123 предмети од оваа област. Предметите се оформени по пријави поднесени од службени лица, нивни претпоставени, односно функционери кои раководат со државните органи од анонимни и пријави поднесени од други заинтересирани лица, како и предмети иницирани по службена должност од страна на ДКСК.

Од предметите по кои постапуваше во текот на 2012 година ДКСК во 29 предмети констатира постоење состојба на судир на интереси.

Во текот на месец мај 2012 година во смисла на член 25 став 1 алинеа 1 в.в. со член 23 став 3 од Законот за спречување судир на интереси ДКСК изрече 5 мерки „јавна опомена“ на службени лица кои доброволно не се откажале од извршување на една од двете функции кои истовремено ги извршуваат.

Воедно, во овој извештаен период ДКСК покрена 3 Иницијативи за разрешување на службени лица од извршување јавни овластувања и должности и тоа:

- Две иницијативи за разрешување од извршување јавни овластувања и должности против две службени лица на кои им е изречена мерката „јавна

опомена“ бидејќи и по изречената мерка „јавна опомена“ службените лица сами, односно доброволно не ја отстраниле состојбата на судир на интереси констатирана од страна на ДКСК, односно не се откажале од една од функциите кои ги извршуваат. Истовремено, на овие две лица до надлежен суд им е поднесено и барање за поведување прекршочна постапка поради непостапување по член 21 ст. 4 од Законот за спречување на корупцијата, по кое постапките се сеуште во тек.

- Една Иницијатива за разрешување од извршување јавни овластувања и должности против директор на основно училиште. Постапката по овој предмет е завршена со позитивен исход.

Што се однесува до содржината на предметите, односно до појавната форма на судирот на интереси ДКСК и во извештајната 2012 година може да констатира дека доминираат предмети кои преставуваат барање мислење од ДКСК за превенирање на можен или претпоставен судир на интереси, како и предмети на кумулација на функции изразена преку извршување на повеќе функции од страна на службените лица. Од ваквата класификација на предметите ДКСК може да констатира дека во практиката најпогодно тло, односно најризична област за појава на судир на интереси се јавува при извршување на повеќе функции истовремено од страна на службените лица.

Табела 5: Постапување по предмети од областа на судирот на интереси во 2012 година

2012 год	ПРИМЕНИ ПРЕДМЕТИ					РЕШЕНИ ПРЕДМЕТИ										ИЗРЕЧЕНИ МЕРКИ		
	По иницијатива на ДКСК (по службена должност)	По барање на функционерот кој раководи со органот	По барање на службеното лице	Врз основа на пријава на друго лице	Врз основа на анонимна пријава	По иницијатива на ДКСК (по службена должност)		По барање на функционерот кој раководи со органот		По барање на службеното лице		Врз основа на пријава на друго лице		Врз основа на анонимна пријава			Вкупно решени	Јавна опомена
						Утврден судир на интереси	Не е утврден судир на интереси	Утврден судир на интереси	Не е утврден судир на интереси	Утврден судир на интереси	Не е утврден судир на интереси	Утврден судир на интереси	Не е утврден судир на интереси	Утврден судир на интереси	Не е утврден судир на интереси			
Јануари	1			5		6	1		1	2			1	1	2	8		
Февруари		1		8	4	13				4		1	1			6		
Март	1	1		3	1	6										0		
Април		2		1		3		1				2		6		15		
Мај	4		1	1	2	8	3			2		2	8	2	5	22	5	
Јуни	4			2	3	9	2	3	2			1	3	3		1	15	
Јули	4			4		8	2		1			1	3	2		9		
Август	1	1	1	3	1	7										0		
Септември			3	5	3	11	1	3		1		4	3	9		21		
Октомври	1	1	2	4	2	10						1		4		5		
Ноември	1	3		2	2	8	3		1	1		1	1	3	1	3	14	
Декември		2	1	2	2	7			2			1		3		2	8	
ВКУПНО	17	11	8	40	20	96	12	7	0	12	0	11	11	0	6	19	123	5

III.2. ИЗЈАВИ ЗА ИНТЕРЕСИ

Состојбата со поднесените изјави за интереси во периодот од месец јануари 2012 година, заклучно со месец декември истата година е следна:

До ДКСК се поднесени вкупно 226 изјави за интереси. Искажано по области во изминатата 2012 година се поднесени 40 изјави за интереси од службените лица кои своите овластувања ги извршуваат во сферата на локалната самоуправа, 51 изјава за интереси во областа на правосудството и 135 изјави за интереси од страна на службените лица од органите на државната власт.

Вкупниот број на изјави за интереси доставени до ДКСК сметано од моментот на воспоставување на обврската за нивно поднесување (07.12.2009 година) заклучно со крајот на 2012 година изнесува 4361 изјава за интереси.

Табела 6: Вкупен број на изјави за интереси доставени до ДКСК до крајот на 2012 година

2012	ПОДНЕСЕНИ ИЗЈАВИ ЗА ИНТЕРЕСИ
ЛОКАЛНА САМОУПРАВА	40
ПРАВОСУДСТВО	51
ДРЖАВНИ ОРГАНИ	135
ВКУПНО	226

III.3. ИЗВРШЕНИ ПРОВЕРКИ НА ПОДНЕСЕНИТЕ ИЗЈАВИ ЗА ИНТЕРЕСИ

Во почетокот на 2012 година беа направени дополнувања на Законот за спречување судир на интереси донесен 2007 година со кои за ДКСК се воспостави нова надлежност – да ги проверува изјавите за интереси поднесени од службените лица од членот 20-а од Законот за спречување судир на интереси.

Со дополнувањата на Законот за спречување судир на интереси се вовеле една битна новина во оваа област со која содржината на изјавите за интереси кои службените лица се должни да ги достават до ДКСК и податоците наведени во истите станаа предмет на проверка од страна на Државната комисија. Во насока на доследно спроведување на оваа законска новина, а со цел исполнување и на обврските за реализација на приоритетните цели за 2012 година усвоени на Претпристапниот дијалог на високо ниво во процесот на пристапување на Република Македонија во ЕУ, во март 2012 година Владата на Република Македонија донесе Уредба за начинот на проверка на содржината на изјавите за интереси, а ДКСК изготви План и динамика за проверка на претходно поднесените изјави за интереси на службените лица.

Дополнувањата на Законот за спречување судир на интереси и донесените подзаконски акти овозможува во почетокот на месец април да се пристапи кон

спроведување на новата обврска на ДКСК при што беше извршена проверка на содржината на изјавите за интереси на сите службени лица кои во периодот од 01.01.2012 заклучно до 31.03.2012 година доставиле изјава за интереси до Државната комисија за спречување на корупцијата. Станува збор за проверка на изјави за интереси поднесени од 41 службено лице од кои во три случаи, за три службени лица е покрената постапка за утврдување можна кумулација на функции, додека во останатите 38 поднесени изјави не се најдени елементи за судир на интереси. Поведените три постапки за утврдување состојба на судир на интереси се завршени со позитивен исход, односно со надминување на утврдената состојба на судир на начин што службените лица доброволно се откажале од извршување на една од двете функции кои истовремено ги извршувале.

Во вториот квартал од 2012 година, извршена е проверка согласно со утврдениот План и динамика на содржината на изјавите за интереси поднесени од службените лица од законодавната власт, членовите на Владата на Република Македонија и избраните и наименуваните лица од страна на Собранието на РМ.

Следејќи ја утврдената динамика извршена е проверка на 123 изјави за интереси поднесени од носителите на законодавната власт - пратеници во Собранието на РМ при што кај 4 службени лица е утврдена состојба која упатува на постоење судир на интереси поради што за истите е покрената постапка за утврдување состојба на судир на интереси. Извршувајќи ја новата законска обврска ДКСК, три постапки поведени против носителите на законодавната власт ги заврши со позитивен исход - надминување на состојбата на судир на интереси, додека постапката по еден од предметите е во тек.

ДКСК во текот на месец јуни изврши проверка на содржината на изјавите за интереси поднесени од страна на членовите на Владата на РМ - министри и заменици министри како службени лица носители на извршната власт. Од извршената проверка на изјавите за интереси поднесени од носителите на извршната власт министри и заменици министри ДКСК констатира дека сите 38 членови на Владата на РМ (23 министри и 15 заменици министри) имаат поднесено изјава за интереси. Од содржината на изјавите за интереси на носителите на извршната власт ДКСК не најде елементи за поведување постапки за утврдување состојба на судир на интереси.

Во последното тримесечје од извештајната година се вршеше проверка на содржината на изјавите за интереси поднесени од службените лица избрани или наименувани од Собранието на Република Македонија. Проверени беа изјавите за интереси на службените лица од вкупно 35 државни органи, агенции, комисии, совети, одбори и тела чии членови ги избира или наименува Собранието на РМ. Во триесетипетте државни органи, агенции, комисии, совети, одбори и тела кои беа предмет на проверка има вкупно 281 службено лице. Од извршената проверка Државната комисија за спречување на корупцијата констатира дека 123 службени лица немаат поднесено изјава за интереси. Поради тоа се пристапи кон прибирање

податоци неопходни за преземање натамошни дејствија согласно со одредбите од Законот за спречување судир на интереси - поднесување барања за поведување прекршочна постапка.

Со оглед на тоа што бараните податоци неопходни за изготвување на барања за поведување прекршочна постапка се доставени до ДКСК кон крајот на извештајната 2012 и на почетокот на 2013 година, барањата за поведување прекршочни постапки против службените лица кои не ја исполниле својата обврска за поднесување изјава за интереси до надлежниот суд се поднесени во месец јануари 2013 година. Станува збор за вкупно 26 барања за поведување прекршочна постапка. Кај другите случаи е настапена застареност.

IV. РАБОТА НА ПРОЕКТИ

ДКСК голем дел од својата тековна работа посветува на креирање и обезбедување партнери за проекти со кои се следат современите позитивни практични модели и искуства во спречувањето на корупцијата во светот преку отварање нови теми и содржини што треба да бидат вклучени во вкупните нормативни, институционални и друг вид капацитети за поефикасна борба против корупцијата во Република Македонија. Тоа се остварува со висок степен на соработка со сродни тела и институции на меѓународен план и во одделни земји што се позитивен пример и за Република Македонија и таквата посветеност на ДКСК наидува на континуирана финансиска и експертска подршка од меѓународни субјекти какви што се: УНДП, ОБСЕ, Европската Унија, Амбасадата на Кралството Норвешка, Британската амбасада и други.

IV.1. ПОДДРШКА ВО ИМПЛЕМЕНТИРАЊЕ НА МЕРКИТЕ ЗА АНТИКОРУПЦИСКИ ПОЛИТИКИ

За време на едногодишното претседавање со Мрежата на експерти за интегритет на ДКСК (мај 2011 - мај 2012), заради имплементирање на идејата проектот Промовирање на интегритетот во земјите членки на ИЕН, се остварија контакти со меѓународни институции и организации. Во рамките на овие активности со Амбасадата на Велика Британија во Република Македонија, произлезе проект Поддршка во имплементирањето на мерките за антикорупциски политики во кој беа опфатени повеќе активности во насока на зајакнување на капацитетот на ДКСК и тоа:

Воспоставување на платформа и разбирање на антикорупциските мерки и препораки за имплементација на Антикорупцискиот акциски план;

Воспоставување на мрежа на практичари меѓу владините институции и цивилното општество во мониторирање на антикорупциските политики;

Зајакнување на капацитетите на ДКСК поефикасно да ги спроведуваат политиките на интегритет, во тие рамки остварена е набавка на канцелариска опрема, во одделот за архивско работење.

Вкупната обезбедена подршка за реализација на овие активности изнесуваше 15.000 фунти или 1.042.036,00 денари.

Третата проектна линија за зајакнување на капацитетите на ДКСК во поефикасното спроведување на политиките на интегритет подразбираше ангажирање на странски експерт при што беше извршена анализа на македонското законодавство, особено на трите закони врз кои почива работата на Државната комисија за спречување на корупцијата, Законот за спречување на корупцијата,

Законот за спречување судир на интереси и Законот за лобирање, но и на Законот за државни службеници и Законот за јавни службеници и беа дадени препораки околу концептот на интегритет.

Дел од средствата од овој проект беа насочени кон поттикнување на спроведувањето на активностите за спречување на корупцијата и судирот на интереси во Приватниот сектор и во секторот Медиуми и граѓанско општество од Државната програма за превенција и репресија на корупцијата и Државната програма, преку спроведување на тематска тркалезна маса.

Истиот финансиски поддржувач на ДКСК и овозможи организирање работилница за развивање на бизнис етички кодекс во соработка со Бизнис конфедерацијата на Македонија.

IV.2. ПОДДРШКА ЗА РАЗВОЈ НА СИСТЕМОТ „WHISTLEBLOWERS PROTECTION“ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Со оглед на објективно согледаната потреба и препораките од Европската Комисија за реформата на јавната администрација, ДКСК во 2012 го отвори процесот за поефикасна заштита на лицата што пријавуваат корупција и други незаконити и недозволиви однесувања во општеството, познат како концепт „whistleblowers protection“. Тоа подразбира уредување на целиот корпус прашања поврзани со оваа проблематика предвидени во низа стратешки документи донесени во Република Македонија: Националната програма за усвојување на правото на ЕУ, Стратегијата за реформа на јавната администрација, Државната програма за превенција и репресија на корупцијата и Државната програма за превенција и намалување на појавата на судирот на интереси 2011 -2015 со Акциски план.

Следејќи ги планираните активности за 2012 од овие стратешки документи, Државната комисија за спречување на корупцијата, во соработка со Министерството за правда веќе реализираше:

- експертска мисија за анализа на македонското антикорупциско законодавство со особен осврт на нормирањето на заштитата на „свиркачите“;
- физибилити студија т.н. Патоказ за имплементирање на системот на „свиркачи“ во Република Македонија.

Успешното спроведување на предвидените активности отвара можност за иновирање на нашето законодавство со дизајнирање и воведување сеопфатен систем, односно концепт на заштита на „свиркачите“, најнапред во јавниот, а потоа и во приватниот сектор во Република Македонија.

Имено, Државната комисија за спречување на корупцијата, во соработка со Министерството за правда и со поддршка на ТАИЕКС инструментот на Европската Комисија реализираше експертска мисија за анализа на македонското анти-корупциско законодавство со особен осврт на нормирањето на заштитата на „свиркачите“. Препораките од оваа експертска мисија претставуваат основа за успешно спроведување на проект, со кој се изготви документот - Патоказ за имплементирање на системот на „whistleblowers/свиркачи“ во Република Македонија.

Врз основа на потпишаниот Меморандум за разбирање помеѓу Кроун Ејџентс, Британската Амбасада и ДКСК започна проектот: Поддршка за развој на системот на „свиркачи“ во Македонија. Како резултат на овој проект се изготви Патоказ за имплементирање на системот на „whistleblowers“ во Република Македонија.

Во 2013 година продолжуваат активностите од овој проект преку меѓународна работилница, студиска посета, ангажирање домашни и странски експерти за работа врз конкретни предлози за имплементирање на овој концепт во македонското законодавство и општество.

Проект „Поддршка за јакнење на системот на интегритет на национално и локално ниво“

ДКСК во соработка со УНДП во текот на 2012 година го спроведе проектот „Поддршка за јакнење на системот на интегритет на национално и локално ниво“, финансиран од Амбасадата на Кралството Норвешка. Проектот е надградба на континуираната поддршка што УНДП во соработка со ДКСК ја дава на механизмите за превенција на корупцијата, насочена кон локално ниво.

Целта на проектот беше насочена кон поддршка на ДКСК во нејзината работа со институциите од централно и локално ниво за воведување и одржување на ефективни решенија за откривање и намалување на ризиците по институционалниот интегритет, како и поттикнување на ангажманот на граѓанското општество во функција на зголемување на општествената отчетност.

Проектот конкретно ги опфати следните компоненти:

- Намалување на ризиците од корупција на локално ниво преку развивање на концептот на интегритет и соодветна рамка на интервенции, при тоа имајќи ја предвид нормативната и институционалната поставеност;
- Зајакнување на дијалогот за спречување на корупцијата и судирот на интереси преку воспоставување на системи за општествена отчетност и отворање на јавниот простор за зголемена улога на граѓанското општество, приватниот сектор, медиумите и граѓаните пошироко;
- Зајакнување на капацитетите на ДКСК за следење и имплементирање на горенаведените компоненти, како и изработка на ВЕБ апликација за следење на остварувањето на Државните програми 2011-2015

Во рамките на првата компонента ДКСК и УНДП организираа 4 еднодневни работилници со градоначалници и вработени во општинската администрација од 10 општини на кои беа презентирани елементите на концептот на интегритет. Резултатите од реализацијата на оваа компонента се евидентираа во текот на декември 2012 година кога 10 пилот општини усвоија антикорупциска политика/ политика на интегритет, донесоа процедури за пријавување на корупција и судир на интереси и назначија лица за пријавување на корупцијата во општините. Во наредниот период останува овој концепт да се имплементира и во останатите единици на локалната самоуправа.

Во рамките на втората компонента УНДП додели финансиска поддршка на четири граѓански организации за најдобри иновативни решенија за зголемена општествена отчетност преку користење на алатките на социјалните медиуми.

Третата компонента беше целосно реализирана и ВЕБ апликацијата за следење на остварувањето на Државните програми 2011-2015 е функционална од ноември 2012 година.

IV.3. ПРОМОВИРАЊЕ НА ТРАНСПАРЕНТНОСТ И ОТЧЕТНОСТ ВО ЈАВНИТЕ ИНСТИТУЦИИ

IV.3.1 Поддршка за квалитативна анализа и истражувања на јавното мислење за корупцијата

Државната комисија за спречување на корупција во текот на септември – декември 2012 година го имплементираше проектот “Промовирање на транспарентност и отчетност во јавните институции”, во партнерска соработка и поддршка од ОБСЕ мисијата во Скопје и во соработка со Транспаренси Интернешнл – Македонија.

Проектот вклучи три меѓусебно поврзани компоненти:

1) развој на методологија за квалитативна оценка на имплементацијата на индикаторите од Секторот образование и спорт на Државната програма за превенција и репресија од корупција и превенција и намалување на појавата на судир на интереси со Акционен план 2011 – 2015,

2) спроведување на тематски истражувања за перцепцијата на граѓаните на проблемот со корупцијата во три сектори на државната програма: Јавна администрација, Образование и спорт и Медиуми и граѓанско општество,

3) зајакнување на капацитетите на ДКСК преку креирање на база на податоци за изјавите за интереси.

Резултатите на првите две компоненти ќе се користат како основа за квалитативна оценка на политиките за спречување на корупцијата и на судирот на

интереси утврдени во Државните програми 2011-2015, потоа за согледување на мислењето на граѓаните, но и за подигнување на нивната информираност за состојбите со корупцијата, како и за организирање на тематски јавни дебати. Извештаите ќе вклучаат препораки упатени кон институциите одговорни за преземање мерки за спречување на корупцијата, но и кон јавноста. Публикацијата со квалитативната анализа на активностите од Секторот образование и спорт и трите истражувања на јавното мислење за проблемот со корупцијата ќе биде издадена во текот на април 2013 година.

Започна реализацијата на третата компонента од проектот со внесување на изјавите на интереси од избраните и наименуваните лица во базата на податоци.

Во склоп на овој проект, на 07.11.2012 година беше реализирана Регионална конференција на тема „Системот на интегритет и антикорупциските превентивни политики“. Конференцијата беше посветена на концептот на интегритет и антикорупциските превентивни политики со учество на експерти и претставници на антикорупциските тела од регионот, на меѓународни организации, на надлежни национални и локални институции и на граѓанскиот сектор. На конференцијата беа презентирани различните законски модели на концептот на интегритет во Србија, Романија, Молдавија и Словенија, беа разменети информации и искуства, а се во насока на утврдување на концептот на институционалниот интегритет.

IV.4. АНТИКОРУПЦИСКА ЕДУКАЦИЈА НА УЧЕНИЦИТЕ ОД ОСНОВНИТЕ УЧИЛИШТА

Државната комисија за спречување на корупцијата во соработка со Центарот за граѓански комуникации и со финансиска поддршка на Амбасадата на Кралството Норвешка во Република Македонија, од почетокот на 2012 година започна со реализација на активностите од проектот „Антикорупциска едукација на учениците од основните училишта“ (во натамошниот текст: Проект), по претходно потпишаната Спогодба за реализација на проектот со Центарот за граѓански комуникации.

Врз основа на целите на проектот и обезбеденото позитивно стручно мислење од Бирото за развој на образованието, Министерството за образование и наука го поддржа проектот и даде согласност за негово спроведување во образовниот процес.

Проектот има за цел да се изработи антикорупциска програма за едукација на учениците во основните училишта и да се афирмира потребата од воведување на овие програми во редовната настава во образованието како основен чекор кон градење на активно граѓанство меѓу младите луѓе и градење на култура на неприфаќање на корупцијата.

Согласно со утврдените проектни активности, ДКСК започнувајќи од мај 2012 година реализираше неколку активности:

- Формиран е експертски тим за утврдување на содржината и формата на антикорупциските предавања и за изготвување на Програма за антикорупциска едукација на ученици од основните училишта, сочинет од по еден претставник од Државната комисија за спречување на корупцијата, Центарот за граѓански комуникации, Министерството за образование и наука, Бирото за развој на образование и два надворешни соработници - локални експерти;

- Во јуни 2012 година, согласно со планот за реализација на активностите од проектот, одржана е работилница со претставниците на експертскиот тим на која се работеше на креирање и развивање на Програмата за антикорупциска едукација на ученици во основните училишта, Анкетниот прашалник за препознавање на корупцијата и судирот на интереси соодветен на возраста на учениците и Прирачникот за наставниците кои ќе ги спроведуваат предавањата;

- Донесена е „Програма за антикорупциска едукација на учениците од основните училишта“ која е предвидено да се реализира во четири пилот основни училишта во Република Македонија и тоа во градовите: Скопје, Штип и Гостивар. Согласно со препораките на Министерството за образование и наука, предавањата планирани во Програмата треба се изведуваат во воннаставните активности. Согласно со Програмата, антикорупциските предавања ќе се реализираат во рамките на предметот Граѓанско образование, со ученици од седмо одделение. Се планира да се опфатат околу 100 ученици од наведените училишта.

Планирано е активностите од Проектот да завршат до средината на 2013 година.

V. ЕДУКАЦИЈА

Остварувајќи ги своите законски обврски на планот на јакнење на превентивата од корупција и судир на интереси Државната комисија во извештајната 2012 година спроведе 10 обуки во организација на Академијата за судии и јавни обвинители и тоа на следните теми:

- “Поткуп преку концептот службено лице/корупција” две обуки
- “Антикорупциски мерки и етика во судската и јавнообвинителската служба” една обука
- „Злоупотреба на службена положба и судир на интереси” две обуки
- „Судир на интереси и имотна состојба, практична имплементација - препораки од ГРЕКО” пет обуки

Во организација на Министерството за информатичко општество и администрација, реализирани се три обуки на тема “Антикорупциски мерки и етика во државната служба”.

VI. МЕЃУИНСТИТУЦИОНАЛНА СОРАБОТКА

VI.1. СОРАБОТКА СО ПОТПИСНИЦИТЕ НА ПРОТОКОЛОТ ЗА СОРАБОТКА ЗА ПРЕВЕНЦИЈА И РЕПРЕСИЈА НА КОРУПЦИЈАТА И СУДИРОТ НА ИНТЕРЕСИ ВО 2012 ГОДИНА

Согласно со значењето на соработката меѓу државните органи и институциите со надлежности на полето на борба против корупцијата и судирот на интереси, а во рамките на Протоколот за соработка чии потписници се вкупно 18 институции, Државната комисија за спречување на корупцијата како иницијатор и движечка сила на Протоколот во јуни 2012 година одржа работна средба со цел поттикнување и развивање на сите форми на непосредна соработка што ги предвидува Протоколот.

При тоа, меѓу другото, беше заклучено: да се скуси рокот на размена на информации, да се овозможи пристап до базите на податоци на сите институции, да се определат лица кои во континуитет ќе ја следат и надгледуваат соработката и особено да се развие тимската соработка врз покарактеристични предмети.

Претставници од ДКСК учествуваа на меѓународна работилница на тема: „Приватноста на јавните личности и слободниот пристап до информации од јавен карактер“, во организација на Дирекцијата за заштита на личните податоци преку инструментот ТАИЕКС на Европската Комисија, во организација на Дирекцијата за заштита на личните податоци Претставниците од ДКСК на работилницата имаа свои презентации на следните теми: „Улогата на медиумите во заштита на приватноста на политички изложените лица“ и „Превенција од корупција на политичарите“.

Учесниците на работилницата имаа можност да се стекнат со позитивни искуства од другите земји во однос на заштитата на приватноста на јавните личности и да се информираат за состојбите и досега постигнатото во Република Македонија по ова прашање.

VI.2. СОРАБОТКА СО ГРАЃАНСКИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ (ГО)

Во извештајната година кон Меморандумот за соработка за взаемна поддршка за спречување на корупцијата и судирот на интереси, што Државната комисија за спречување на корупцијата го има потпишано со 19 граѓански организации, се приклучија уште „Социетас Цивилис“ и „WLImpact“ со што вкупниот број на потписници е дваесет и една.

Во јануари 2012 година, согласно со Меморандумот, ДКСК и Здружението на граѓани „Младински образовен форум“ од Скопје потпишаа Спогодба за соработка за реализација на третата фаза од проектот „Локален волонтерски сервис“ во насока на давање поддршка на одржлив развој на волонтерството во Република Македонија преку воведување на волонтерски програми во јавни институции, државни органи, единици на локална самоуправа и НВО и преку имплементација на Законот за волонтерство на локално ниво. Врз основа на потпишаната спогодба за реализација на проектот, ДКСК ангажираше тројца волонтери за период од три месеци.

Во соработка со Центарот за граѓански комуникации и со финансиска поддршка на Амбасадата на Кралството Норвешка во Република Македонија од почетокот на 2012 година, започна со реализација на активностите од проектот „Антикорупциска едукација на учениците од основните училишта“.

Во рамките на Меморандумот за соработка беа организирани повеќе активности како: конференции, јавни дебати, трибини и работилници на следните тематски подрачја:

- Можности за интензивирање на соработката на медиумите и невладините организации во борбата против корупцијата
- креирање акциони планови за борба против корупцијата во образованието
- обезбедување препораки во делот на систематска и институционална заштита на „лица кои пријавуваат случаи на корупција“ (whistleblowers)
- анализа на македонската антикорупциска легислатива
- проблемите и приоритетите на младите во Република Македонија

Со претставници од граѓански организации е реализирана средба во врска со поттикнувањето на реализацијата на активностите од Државната програма од секторот Граѓанско општество и медиуми.

VI.3. СОРАБОТКА СО ПРИВАТНИОТ СЕКТОР

Доследно на стратешката определба за воведување на антикорупциски стандарди и мерки во приватниот сектор, што по прв пат е третиран како посебен сектор во Државната програма за тековниот мандатен период и за чија реализација Државната комисија за спречување на корупцијата во 2011 година потпиша Меморандум за взаемна поддршка за спречување на корупцијата и судирот на интереси со 9 бизнис асоцијации, во 2012 година беа реализирани повеќе конкретни активности посебно со Бизнис конфедерацијата на Македонија.

Како резултат од оваа соработка произлезе Бизнис етичкиот кодекс како водич за Македонската деловна заедница.

Следен заеднички чекор со Бизнис конфедерацијата на Македонија беше форумот на тема “Бизнис етика – спречување на корупција преку воспоставување на етички бизнис практики”, финансиски подржан од Британската амбасада.

Претставниците од приватниот сектор беа вклучени во четирите обуки со цел нивно оспособување на користење на Веб апликацијата за доставување на податоците за реализација на Државната програма.

Во текот на 2012 година, беа одржани повеќе форуми и работилници на кои е расправано за етичкото управување во претпријатијата, реализацијата на националната агенда за општествена одговорност на претпријатијата во Република Македонија, правила и кодекси на деловно однесување, дијалог со вработените и надворешни страни, воведување менаџмент стандарди, спецификите на раководењето и управувањето, придобивките на транспарентното и етичко управување.

VII. ОДНОСИ СО ЈАВНОСТА

Во исполнувањето на своите законски надлежности ДКСК настојува односите со јавноста да ги гради како одговорна институција која не настојува по секоја цена да биде присутна во медиумите, туку да придонесе за објективно информирање на граѓаните на начин и во мерка што одговараат на нејзината општествена позиција и улога, но и на нејзините кадровски и технички можности.

Така, иако во Стратешкиот план за односи со јавноста е предвидено ангажирање на стручно лице-гласноговорник на Државната комисија, кој ќе се грижи за непрекинато и квалитетно севкупно информирање за активностите на ДКСК, сепак во извештајната 2012 година не се создадоа услови за вработување на лице за односи со јавноста.

Згора на тоа во првиот дел од годината Државната комисија остана без вработеното лице – Администратор за информатичка технологија, кое треба да се грижи за одржување на системот и ажурирање на податоците во системот, а неговото место остана непополнето. Таква е состојбата и денес. Тоа не беше без неповолни последици врз ажурирањето на Веб страницата на ДКСК со објавување на повеќе нејзини значајни одлуки и документи како и нивно проследување до заинтересирани институции и корисници, како на домашен така и на меѓународен план.

И покрај горенаведените неповолности ДКСК настојуваше на дневна основа да реагира на секое барање на медиумите преку давање на стручни толкувања и информации во врска со работата на Државната комисија во насока на информирање на јавноста за својата работа и за резултатите од неа. Континуирано во текот на годината беа давани информации, изјави и интервјуа, на барање на медиумите.

VIII. ПОСТАПУВАЊЕ ПО БАРАЊА ЗА ПРИСТАП ДО ИНФОРМАЦИИ ОД ЈАВЕН КАРАКТЕР, СОГЛАСНО СО ЗАКОНОТ ЗА СЛОБОДЕН ПРИСТАП ДО ИНФОРМАЦИИ ОД ЈАВЕН КАРАКТЕР

Тргувајќи од начелото на јавност, утврдено во Законот за спречување на корупцијата, притоа имајќи во предвид дека јавноста и отвореноста во работењето се во функција на мерките и активностите кои ги презема Државната комисија за спречување на корупцијата, Државната комисија со посебно внимание пристапува кон предметите кои се заведени по доставени барања за слободен пристап до информации од јавен карактер. Така, во текот на 2012 година до Државната комисија за спречување на корупцијата беа поднесени 37 писмени барања за пристап до информации од јавен карактер.

Државната комисија по сите поднесени барања постапи во законскиот рок, утврден во Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер. Од вкупно 37 поднесени барања, позитивно е одговорено на 35 барања, а по 2 барања се донесени решенија за одбивање, согласно со член 6 од Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер.

Против едно решение за одбивање на барањето поднесена е жалба до Комисијата за заштита на правото за слободен пристап до информации од јавен карактер, како второстепен орган кој одлучува по поднесени жалби од страна на барателите. Поднесената жалба е одбиена како неоснована, а решението на Државната комисија за спречување на корупцијата е потврдено. Против конечната одлука не е поведен управен спор пред Управниот суд на Република Македонија.

Табела 7: Преглед за постапување по барања за пристап до информации од јавен карактер, согласно со законот за слободен пристап до информации од јавен карактер

Број на поднесени барања	37
Број на решени барања	37
Број на позитивно одговорени барања	35
Број на одбиени барања	2
Број на вложени жалби против првостепени одлуки (решенија и заклучоци)	1
Број на усвоени жалби	0
Број на преиначени првостепени одлуки по постапување на Комисијата за заштита на правото за слободен пристап до информации од јавен карактер	0
Број на одбиени жалби	1
Број на отфрлени жалби	0
Број на случаи на молчење на Комисијата за СПИЈК	0
Број на барања за поведување на прекршочна постапка и поведени прекршочни постапки	0
Број на изречени прекршочни санкции	0
Број на поведени управни спорови против конечна одлука на Комисијата за СПИЈК	0
Број на донесени судски одлуки	0

ЗАКЛУЧНИ СОГЛЕДУВАЊА

- 1. Годишниот извештај за работата и за преземените мерки и активности на Државната комисија за спречување на корупцијата во 2012 година ја одразува севкупната работа на Државната комисија во која крајно доследно и квалитетно се реализираа задачите од приоритетно значење и се од нејзина суштинска надлежност, посебно обврските што за Државната комисија произлегоа од Претпристапниот дијалог на високо ниво во процесот на пристапување на Република Македонија во Европската Унија.**
- 2. Поттикнувањето на реализацијата и следењето на остварувањето на Државната програма за превенција и репресија на корупцијата и судирот на интереси со Акционен план 2011-2015 година, степенот на реализација и резултатите од остварувањето на активностите, го потврдуваат позитивниот исчекор во креирањето на новите антикорупциски политики и стратегии. Ова е особено значајно во однос на воспоставување на концептот на институционален и личен интегритет, што практично значи насочување на борбата против корупцијата и судирот на интереси врз најкритичните точки во општеството, со што во практиката се подига степенот на ефикасност во спречувањето на корупцијата. Во 2012 година на овој план посебно се работеше во сферата на локалната власт.**
- 3. Практичната работа на Државната комисија на конкретни случаи на корупција и судир на интереси покажува дека најчесто корупцијата е изразена преку злоупотреба и несовесно вршење на службената положба и овластувања, располагањето со јавните средства и добра и во постапките за јавни набавки, а во судирот на интереси најчеста форма се кумулацијата на повеќе функции, непотизмот и превисоките дискрециони овластувања.**
- 4. Со оглед на огромното влијание на меѓуинституционалната соработка врз ефикасната борба против корупцијата, ДКСК е нејзин координатор и поттикнувач, при што Државната комисија очекува практичните резултати од конкретните иницијативи покренати од нејзина страна да добијат на интензитет од институциите на кои им се упатени, особено ако се има предвид делот од надлежностите на ДКСК што имаат иницијален карактер.**

- 5. Висината и начинот на буџетирање на Државната комисија за спречување на корупцијата се под нормите на Конвенцијата на Обединетите нации и на законската позиција и улога на Државната комисија, што не е без одраз врз практичните резултати и ефекти од нејзиното работење во подигањето на ефикасната борба против корупцијата.**
- 6. Потребата од внесување нови и низ позитивното меѓународно искуство потврдени модели и алатки за борба против корупцијата, ДКСК ја реализира со квалитетно проектно работење, што добива силна експертска и финансиска поддршка од респектибилни надворешни фактори и тоа веќе станува препознатлив позитивен стил на работењето на Државната комисија.**
- 7. Државната комисија за спречување на корупцијата како силен поттикнувач на борбата против корупцијата ги смета граѓаните и јавноста во целина и затоа презема активности за системска заштита на пријавителите на корупција и на други казниви и недозволиви општествено штетни однесувања. Истовремено, ДКСК на ова поле со посебни усилби ќе настојува да ги зајакне своите институционални и кадровски капацитети за унапредување на сите форми на односи со јавноста.**

ДРЖАВНА КОМИСИЈА ЗА СПРЕЧУВАЊЕ НА КОРУПЦИЈАТА